

MINISTRI MÄÄRUS

12.11.2025 nr 62

Nõuded elukeskkonnale sotsiaalteenuste osutamisel

Määrus kehtestatakse rahvatervishoiu seaduse § 21 lõike 3, sotsiaalhoolekande seaduse § 107 lõike 3 ja ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

**1. jagu
Üldnõuded**

§ 1. Määruse reguleerimis- ja kohaldamisala

Määrusega kehtestatakse nõuded elukeskkonnale, kus osutatakse sotsiaalteenust, ning terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele selles keskkonnas järgmiste sotsiaalhoolekande seaduses või selle alusel kehtestatud määrustes nimetatud teenuste osutamisel:

- 1) väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus;
- 2) turvakoduteenus;
- 3) suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenus;
- 4) asendushooldusteenus asendus- ja perekodus (edaspidi *asendushooldusteenus*);
- 5) järelhooldusteenus;
- 6) erihoolekandeteenused, kui teenust osutatakse teenuseosutaja omandis olevates või temale kasutamiseks antud ruumides;
- 7) kinnise lasteasutuse teenus;
- 8) eluruumi tagamise teenus;
- 9) varjupaigateenus.

**2. jagu
Füüsilise keskkonna üldnõuded**

§ 2. Maa-ala

- (1) Teenuse osutamise maa-ala (edaspidi *maa-ala*) on nõutav järgmiste teenuste osutamisel:
- 1) laste turvakodu teenus, välja arvatud teenuse osutamisel kolme ja enama korteriga elamus;
  - 2) suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenus rohkem kui kolmerühmalise lastehoiu puhul;
  - 3) asendushooldusteenus, välja arvatud teenuse osutamisel kolme ja enama korteriga elamus;
  - 4) kinnise lasteasutuse teenus;

- 5) ööpäevaringne erihooldusteenus juhul, kui teenust osutatakse kohtumääruse alusel;
- 6) väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus.

(2) Maa-ala on teenuseosutaja valduses olev kinnistu või selle osa, kus tagatakse teenusesaajatele turvaline ja kontrollitud õuekeskkond.

(3) Maa-ala peab olema heakorrastatud, ohutu ja ligipääsetav. Vajaduse korral piiratakse seda haljastuse või piirdeaia, et võimaldada teenusesaajatel ohutult liikuda ja takistada neil maa-alalt teenuseosutaja teadmata lahkuda.

(4) Juurdepääs teenuse osutamise hoonele peab olema pimedal ajal valgustatud.

(5) Maa-alal paikneva mänguala seadmed ja atraktsioonid peavad vastama kasutajate eale, kasvule ja erivajadustele. Liivakastis ja atraktsioonide all olev liiv ei tohi olla saastunud.

(6) Majutusega teenuste puhul, mida ei ole lõikes 1 nimetatud, tuleb teenuse saamise ruumide läheduses tagada ohutu ala värskes õhus viibimiseks, kus on istumiskohad ja võimalus tegevusteks vastavalt teenusesaajate vajadustele. Nõuet ei kohaldata varjupaigasteenusele.

§ 3. Hoone ja ruumid

(1) Teenuse osutamiseks kasutatavad hooned ja ruumid (edaspidi *ruumid*) peavad vastama ehitusseadustiku §-s 11 ja selle alusel kehtestatud ehitisele esitatavatele nõuetele ning käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele.

(2) Ruumid ja nende sisustus peavad olema ligipääsetavad ja ohutud ning vastama nii ruumide funktsioonile kui ka teenusesaajate vajadustele, huvidele ja eelistustele. Varjupaigasteenuse puhul lähtutakse ruumide sisustamisel üksnes teenusesaajate põhjendatud vajadustest.

(3) Elutuba ja magamistuba ei tohi asuda maa-alusel korrusel. Magamisruumid peavad tagama turvalisuse ja seal, kus see on praktiliselt võimalik, ka privaatsuse.

(4) Akende kasutamine peab olema ohutu. Põrandani ulatuvad klaas- ja peegelpinnad peavad olema kontrastselt märgistatud ning juhul, kui ratastooli kõrgusel märgistust ei ole, tuleb sinna paigaldada kaitse.

(5) Põhjendatud juhul võib teenusesaaja kohta arvestatav ruumi pindala olla käesolevas määruses nõutust kuni 10% väiksem, kui see on sobiv ja turvaline ega halvenda teenuse kvaliteeti.

(6) Majutusega teenuse puhul peab teenusesaaja voodi olema tema jaoks sobiv.

(7) Teenusesaajale tuleb tagada võimalus suhelda lähedaste ja tervishoiutöötaja või muu spetsialistiga ning läbida vajalikud terviseuuringud privaatsetl.

§ 4. Sisekliima

(1) Teenuse osutamise ruumides tagatakse küllaldane loomulik ja asjakohaste valgustuse standardite nõuetele vastav valgustus, arvestades ruumi kasutusotstarvet.

(2) Päikese poolsed aknad varustatakse kardina või rulooga või kasutatakse akendel muid valgust, UV-kiirgust ja ülekuumenemist takistavaid ning privaatsust tagavaid vahendeid ja materjale.

(3) Ruumides peab olema ventilatsioon, mis tagab vajaliku õhuvahetuse ilma tuuletõmbuseta. Ventilatsiooni puudumise või ebapiisavuse korral tuleb ruume regulaarselt tuulutada.

(4) Ruumides, kus teenusesaajad viibivad pikemat aega, tuleb tagada siseõhu temperatuur, mis vastab nende vanusest ja tervises seisundist tulenevatele vajadustele. Kui siseõhu temperatuur tõuseb üle 27 kraadi, peab teenuseosutaja rakendama meetmeid selle mõju vähendamiseks.

§ 5. Hügieeninõuded ja ruumide korrashoid

(1) Ruumid ja sisustus peavad olema puhtad ja heas seisukorras ning kergesti puhastatavad. Pesemis- ja tualettruumide seinad ning põrandad peavad olema kaetud niiskuskindla, kergesti puhastatava ja desinfitseeritava materjaliga.

(2) Teenuseosutaja peab ruumide ja sisustuse puhastamiseks, desinfitseerimiseks ja steriliseerimiseks kasutama ainult selliseid vahendeid ja aineid, mis on lubatud turule Euroopa Liidu õiguse kohaselt, ning neid tuleb kasutada vastavalt tootja juhistele viisil, mis tagab tõhusa toime ega ohusta inimeste tervist.

(3) Teenuseosutaja kasutatavaid puhastusvahendeid ja muid kemikaale, mis võivad kujutada ohtu tervisele või ohutusele, hoitakse teenusesaajatele kättesaamatus kohas.

(4) Teenusesaajale tuleb tagada hügieeniline ja ohutu tualeti kasutamise võimalus ning sooja vee ja sobivate pesemisvahenditega hügieenitoimingute tegemise võimalus. Tualettruumis või selle lähedal peab olema käte pesemise ja kuivatamise võimalus.

2. peatükk

Ruumi ja sisustuse erinõuded sotsiaalteenuste osutamisel lastele

§ 6. Ruumid ja sisustus

(1) Iga magamisruumis ja vaba aja veetmise ruumis viibija kohta peab olema vähemalt 2 m² põrandapinda. Kui magamiseks ja vaba aja veetmiseks kasutatakse sama ruumi, peab iga ruumis viibija kohta olema vähemalt 4 m² põrandapinda.

(2) Majutusega teenuse puhul tuleb igale lapsele tagada tema eale ja kasvule vastav voodi, laud ja tool ning võimalus isiklike riiete ja esemete paigutamiseks viisil, mis võimaldab nende hoidmise privaatsuse.

(3) Teenuse osutamise korral rohkem kui nelja tunni vältel võimaldab teenuseosutaja lapsele tema eale ja vajadustele vastava magamiskoha.

(4) Lapsele tuleb tagada voodipesu, kuivatusrätikud ja muud isiklikuks tarbeks ettenähtud hügieenivahendid, mis on ainult tema kasutuses. Voodipesu vahetatakse vastavalt vajadusele, kuid vähemalt 14 kasutuspäeva järel.

(5) Tualettruum ja selle sisustus peavad vastama lapse vanusele ja vajadustele.

(6) Asendushooldusteenuse puhul võib ühes magamistoas elada kuni kaks last. Sama pere laste puhul võib magamistoas elada rohkem kui kaks last, kui on täidetud lõikes 1 sätestatud põrandapinna suuruse nõue.

(7) Kinnise lasteasutuse teenuse puhul võib ühes magamistoas elada vaid üks laps.

(8) Asendushooldusteenuse ja turvakoduteenuse puhul peavad 3-aastastel ja vanematel lastel olema eraldi magamistoad tüdrukutele ja poistele. Sama pere lapsi majutatakse koos, kui see on nende huvide, vajaduste ja soovidega kooskõlas.

§ 7. Kinnise lasteasutuse eraldusruum

(1) Kinnise lasteasutuse eraldusruum peab tagama teenusesaaja privaatsuse ning olema turvaline ja ohutu. Eraldusruumis tuleb tagada nõuetekohane valgustus ja temperatuur ning selle sisustus peab vastama lapse eale ega tohi võimaldada tal endale vigastusi tekitada.

(2) Eraldusruumi põrandapindala peab olema vähemalt 8 m².

(3) Eraldusruumis peab olema seinas või põranda külge kinnitatud voodi või muu põrandast kõrgemal asuv ergonoomiline magamisase.

(4) Eraldusruumis tuleb tagada privaatne ja hügieeniline tualeti kasutamise võimalus.

§ 8. Riskianalüüsi koostamine

(1) Teenuseosutaja koostab riskianalüüsi laste turvalisuse ja ohutuse hindamiseks, tervise kaitsmiseks ning vigastuste ja haiguste ennetamiseks vähemalt iga kolme kalendriaasta järel või varem, kui teenuse osutamise tingimused, ruumid või teenusesaajate hooldusvajadus oluliselt muutuvad. Riskianalüüs võib olla osa teenuseosutaja sisehindamisest. Riskianalüüsi ei koostata, kui asendushooldusteenust osutatakse perekodu kodus keskkonnas.

(2) Riskianalüüsi tulemustest teavitatakse teenuseosutaja töötajaid ja asjaomaseid osapooli.

(3) Kui riskianalüüsis kirjeldatud riskide realiseerumine on tõenäoline või riske on hinnatud puudulikult, peab teenuseosutaja viivitamata viima teenuse osutamise kehtivate õigusaktidega kooskõlla ning rakendama meetmeid riskide maandamiseks.

3. peatükk

Ruumi ja sisustuse erinõuded sotsiaalteenuste osutamisel täiskasvanutele

1. jagu

Kogukonnas elamise teenus, päeva- ja nädalahoiuteenus ning ööpäevaringne erihooldusteenus

§ 9. Ruumid ja sisustus

(1) Teenusesaajate kasutada peavad olema järgmised ruumid:

- 1) magamistuba, mille põrandapindala ühe teenusesaaja kohta on vähemalt 6 m²;
- 2) elutuba või muu ruum vaba aja veetmiseks, mille põrandapindala ühe teenusesaaja kohta on vähemalt 2 m²;
- 3) köök või kööginurk, mille põrandapindala on piisavalt suur lähtuvalt teenusesaajate vajadustest;
- 4) üks pesemis- ja tualettruum kuni kümne teenusesaaja kohta. Pesemis- ja tualettruum võivad olla ühendatud.

(2) Magamistoas võib elada kuni kaks samast soost ööpäevaringse erihoolekandeteenuse saajat. Erandjuhul võib ühes magamistoas elada kuni neli suure abi- ja toetusvajadusega isikut. Eri soost teenusesaajaid võib ühte magamistuppa panna üksnes nende enda või eestkostja kirjalikult esitatud soovi alusel.

(3) Magamistoa ust võimaldatakse seestpoolt võtmeta lukustada, kuid teenuseosutajal peab olema võimalik vajaduse korral tuppa pääseda.

(4) Mitmekohalises magamistoas tuleb tagada teenusesaaja privaatsus enesehooldus- ja hügieeniprotseduuride tegemiseks ka siis, kui teenusesaaja selleks soovi ei avalda või ei ole võimeline avaldama.

(5) Magamistoa suurus ning sisustuse valik ja paigutus peavad võimaldama teenuseosutajale toimingute tegemiseks vajaliku juurdepääsu voodile ning asendivahetuse ja siirdumise abivahendite kasutamise.

(6) Magamistoas tagatakse teenusesaajale sobiv voodi koos voodivarustuse ja -pesuga, mööbel isiklike tarbeesemete paigutamiseks ning magamistoa muu sisustus lähtuvalt isiku soovist või teenuse osutamise eesmärgist.

(7) Magamistoas peavad olema vähemalt üks ligipääsetav seinakontakt, teenusesaaja või tema eestkostja soovist või teenuse eesmärgist lähtuv kohtvalgustus ning valguse reguleerimist ja privaatsust võimaldavad aknakatted.

(8) Päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamise korral ei ole lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele vastava magamistoa olemasolu vajalik, kui teenusesaaja saab ilma ööbimiseta teenust. Sel juhul peab lõike 1 punktis 2 nimetatud ruumis olema ühe teenusesaaja kohta vähemalt 8 m² põrandapinda.

(9) Kui päeva- ja nädalahoiuteenuse saaja vajab magamiskohta, peavad ruum ja selle sisustus vastama lõigetes 6 ja 7 sätestatud nõuetele. Kui voodi ei ole püsiva vaheseinaga eraldatud, tuleb teenusesaaja soovil korral kasutada voodite eraldamiseks kardinat, sirmi või muud sisustuselementi.

§ 10. Eraldusruum

Ööpäevaringse erihoooldusteenuse osutamiseks kasutatav eraldusruum peab vastama §-s 7 sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse vastavalt teenusesaaja abivajadusele ja eale.

2. jagu Turvakoduteenus

§ 11. Ruumid ja sisustus

(1) Teenusesaajate kasutuses olevad ruumid peavad vastama § 9 lõigetes 1 ja 3 sätestatule.

(2) Magamistoas peab olema ohutu, puhas ja ergonoomiline voodi, voodivarustus ja -pesu, tool ning vähemalt üks kergesti ligipääsetav seinakontakt.

3. jagu Väljaspool kodu osutatav üldhoooldusteenus

§ 12. Ruumid ja sisustus

(1) Ruumi mõõtmed ning sisustuse valik ja paigutus peavad võimaldama teenuseosutajale vajalikul määral juurdepääsu voodile.

(2) Magamistoa uks peab vastama § 9 lõikes 3 sätestatud nõudele.

(3) Üldjuhul on magamistuba ühe- või kahekohaline. Ulatusliku abivajadusega teenusesaajate magamistuba võib olla maksimaalselt neljakohaline. Igas magamistoas peab olema võimalik kasutada voodite vahel vajaduse korral ajutiselt liigendatavat vaheseina, kardinat, sirmi või muud ruumi liigendamist võimaldavat vahendit, et tagada teenusesaajate privaatsus.

(4) Magamistoa pindala peab ühekohalise majutuse korral olema vähemalt 8 m², kahekohalise majutuse korral vähemalt 12 m² ja iga lisanduva voodikoha kohta tuleb arvestada vähemalt 6 m² põrandapinda.

(5) Teenuseosutaja peab tagama vähemalt ühe pesemiskoha kuni kümne teenusesaaja kohta ja vähemalt ühe tualetipoti kuni viie teenusesaaja kohta.

(6) Hoolekandeesutuses peab olema ühisruum vaba aja veetmiseks.

(7) Ruumide sisustus peab vastama § 9 lõigetes 4–7 sätestatud nõuetele.

4. jagu

Järelhooldusteenus ja eluruumi tagamise teenus

§ 13. Ruumid

(1) Teenusesaaja kasutada peavad olema vähemalt järgmised ruumid:

- 1) tuba, mille põrandapindala ühe teenusesaaja kohta on vähemalt 6 m²;
- 2) köök või kööginurk;
- 3) tualettruum ja pesemisruum, mis võivad olla ühendatud.

(2) Igale teenusesaajale tuleb tagada omaette voodi, laud, tool ja vähemalt üks ligipääsetav seinakontakt ning võimalus isiklike riiete ja tarbeesemete paigutamiseks viisil, mis võimaldab vähemalt osade asjade hoidmise teiste pilkude eest varjatuna.

(3) Järelhooldusteenuse puhul kohaldatakse lõigetes 1 ja 2 sätestatud juhul, kui teenust osutatakse teenuseosutaja eluruumides.

4. peatükk

Rakendussätted

§ 14. Määruse rakendamine

(1) Määruse § 3 lõikes 2 sätestatud kohaldatakse hoolekandeesutustele, mille ehitusloa taotlus esitatakse pärast käesoleva määruse jõustumist.

(2) Määruse § 3 lõige 7 jõustub 1. septembril 2026. a.

§ 15. Määruse kehtetuks tunnistamine

Sotsiaalministri 21. detsembri 2015. a määrus nr 75 „Tervisekaitsenõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile“ tunnistatakse kehtetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Maarjo Mändmaa
kantsler